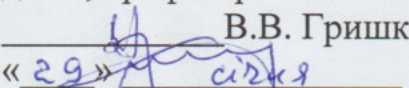

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ПОГОДЖЕНО

Директор
навчально-наукового інституту
фінансів, економіки та менеджменту
д.е.н., професор

 В.В. Гришко
« 29 » січня 2019 р

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник голови приймальної
комісії, проректор з науково-
педагогічної та навчальної
роботи

д.т.н., доцент
 Б.О.Коробко
« 04 » лютого 2019р

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
галузь знань 076 «Управління та адміністрування»
освітній рівень «Магістр»

Програма затверджена на засіданні Вченої ради навчально-наукового інституту
фінансів економіки та менеджменту «29» січня 2019 року № 7

Полтава 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма складена відповідно до галузевого стандарту вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти бакалавра галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» кваліфікації «економіка підприємства».

Фахове вступне випробування проводиться на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених ГСВО МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра галузі знань «Економіка та підприємництво», з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Метою фахового вступного випробування є перевірка та оцінювання теоретичної і практичної підготовки бакалавра, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін, їх відповідності вимогам стандарту якості освіти, положенням про ступеневу освіту, навчальним планам і програмам підготовки фахівців.

Фахове вступне випробування зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», проводиться Фаховою екзаменаційною комісією, яка затверджується наказом ректора Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, на підставі програми, затвердженої на засіданні приймальної комісії.

Склад комісії визначається з урахуванням специфіки спеціальності. В роботі екзаменаційної комісії беруть участь спеціалісти і провідні викладачі з дисциплін, що включені до складу фахового вступного випробування.

2. ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ

Вступний екзамен складається з тестової перевірки знань абітурієнтів. Тестова перевірка знань, що формують уміння, зазначені в ОКХ бакалавра з економіки підприємства та ОПП бакалавра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» складається з наступних дисциплін.

1. Проектний аналіз - програма даного курсу формує знання суті та механізму інвестування суб'єктів господарювання, обґрунтування доцільності та ефективності проектів; теоретичну та методологічну базу, необхідну для вільного використання інвестиційних інструментів; вміння оцінювати й аналізувати інвестиційну політику, інвестиційні портфелі та інвестиційні проекти; навички обґрунтування доцільності та ефективності реальних інвестиційних проектів.

Предмет, цілі та завдання курсу дисципліни „Проектний аналіз”. Предмет і мета проектного аналізу. Основні складові проектного аналізу. Еволюція проектного аналізу. Концепція і принципи проектного аналізу. Сутність поняття “проект”. Основні підходи до його визначення. Поняття інвестиційного проекту. Визначення мети проекту. Основні ознаки проектів. Класифікація проектів. Характеристика оточення проекту. Внутрішнє і зовнішнє середовище проекту. Основні учасники проекту.

Загальні поняття та характеристики ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку. Фактори впливу на інвестиційний попит. Оцінювання умов інвестиційної

діяльності суб'єктів економіки та прогнозування. Інвестиційна привабливість. Добробут економічного суб'єкту, закономірності концепції життєвого циклу. Життєвий цикл продукту, підприємства, галузі.

Концепція зміни вартості грошей у часі. Компаундування та дисконтування. Вартість капіталу: сутність, складові чинники, оцінювання. Грошовий потік. Показники ефективності інвестицій. Внутрішня норма дохідності.

Поняття ризиків та невизначеності інвестування. Види інвестиційних ризиків. Методи оцінки ризиків. Урахування фактору ліквідності. Оцінка та урахування інфляції в інвестуванні.

Поняття реальних інвестицій. Види реальних інвестиційних проектів. Складові бізнес-плану інвестиційного проекту. Стадії та етапи інвестиційного циклу. Інвестування через сферу капітального будівництва. Поняття капітальних вкладень, їх класифікація, зміст, структура. Розроблення проекту. Стадії проектування. Кошторисна документація. Реалізація інвестиційних проектів.

Поняття та об'єкти фінансових інвестицій. Фінансовий ринок, його структура та учасники. Фондова біржа. Основні цінні папери фондового ринку. Їх характеристика. Індикатори фондового ринку. Світові та українські фондові індекси та рейтинги.

Поняття портфелю, класифікація, основні проблеми вибору. Урахування суб'єктивних рис інвесторів. Поняття про класичну портфельну теорію та портфельний аналіз. Ринкова модель, концентрація, диверсифікація портфелю. Досяжна множина. Оптимальний портфель.

Сучасні глобальні трансформаційні зміни та характеристика постіндустріального суспільства. Вплив Інтернет та новітні технології e-commerce, e-banking, e-trading, e-brokerage. Державне регулювання інвестицій процесів.

Поняття життєвого циклу проекту. Підходи до поділу проектів на фази і стадії. Виділення фаз, стадій і етапів проекту. Зміст основних стадій проектного циклу: перед ідентифікація, ідентифікація, розробка, експертиза, реалізація, заключна оцінка. Зміст основних фаз проектів: передінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна. Бізнес-план інвестиційного проекту: цілі і логіка розробки.

Визначення та оцінка цінності проекту. Витрати і вигоди у проектному аналізі, їх зміст і оцінка. Альтернативна вартість як ключова концепція проектного аналізу. Методичні прийоми до визначення альтернативної вартості факторів виробництва. Обчислення граничних витрат як альтернативної вартості продукції проекту. Сутність та види грошового потоку. Кумулятивний грошовий потік. Вплив амортизації на величину грошового потоку. Здійснення аналізу проекту на основі дослідження грошового потоку за проектом. Урахування інфляції в проектному аналізі. Прийняття проектних рішень за різними інфляційними сценаріями.

Принципи оцінки ефективності проектів критерії оцінки ефективності, їх властивості, розрахунки, правила застосування. Порівняння проектів, за допомогою різних критеріїв оцінки. Неформальні процедури відбору та оцінки проектів. Аналіз беззбитковості проекту.

Мета та завдання аналізу проектних ризиків. Поняття та класифікація проектних ризиків. Методи аналізу і оцінки ризиків інвестиційних проектів. Кількісний підхід до оцінки ризику. Аналіз чутливості проектів. Врахування ризику

в процесі прийняття інвестиційних рішень. Управління проектними ризиками. Способи зменшення ризиків інвестиційного проекту

Мета, завдання, методи та основні види маркетингового аналізу. Система маркетингової інформації. Аналіз ринкового середовища продукції проекту. Прогнозування обсягів збуту продукції проекту. Розробка концепції маркетингу. Ціноутворення продукту проекту. Організація руху товарів. Визначення витрат на маркетингові заходи. Розробка плану маркетингу. Ревізія плану маркетингу.

Мета технічного аналізу та його місце у підготовці інвестиційного проекту. Місце реалізації проекту. Технологія та устаткування. Підготовка та освоєння виробництва. Забезпечення якості. Розрахунок інвестиційних витрат на виконання проекту. Матеріально-технічне постачання. Витрати виробництва та збут продукції проекту.

Мета і суть екологічного аналізу. Зміст робіт з екологічного аналізу. Оцінка очевидних екологічних наслідків проекту. Загально застосовані методики екологічного аналізу. Потенційно можливі методики екологічного аналізу. Зміст екологічного висновку по проекту. Основні категорії екологічних ризиків.

Мета, завдання та методи інституційного аналізу. Зовнішні фактори, що впливають на організацію проекту. Оцінка ступеню впливу зовнішніх факторів. Внутрішнє середовище проекту. Оцінка впливу внутрішніх факторів на проект. Кадрове забезпечення проекту. Організаційно-правові основи реалізації проекту. Правильність оформлення основних документів по проекту.

Мета, завдання та зміст соціального аналізу. Компоненти соціального аналізу. Соціальне середовище проекту. Характеристика населення проекту. Проектування соціального середовища проекту. Залучення населення до роботи над проектом.

Мета та завдання фінансового аналізу. Інформаційна база прийняття проектного рішення. Оцінка фінансового стану і фінансових результатів діяльності фірми. Етапи проведення фінансового аналізу проекту та їх зміст. Прогнозування продаж за проектом. Розрахунок капітальних витрат проекту. Розрахунок потреби в обігових коштах. Методологічні підходи та інструментарій проведення фінансового аналізу проектів. Джерела фінансування та розрахунок бюджету проекту. Типи і способи фінансування. Оптимізація структури капіталу для реалізації проекту. Фінансове планування в проектному аналізі.

Мета і завдання економічного аналізу. Оцінка економічної привабливості проекту. Матриця економічної ефективності і привабливості проекту. Етапи проведення економічного аналізу проектів. Визначення економічної вартості проекту. Врахування повних витрат виробництва. Врахування тіньових цін при здійсненні економічного аналізу. Формування фінансової й економічної паритетної ціни експорту та імпорту. Оцінка впливу проекту на економіку держави (галузі, регіону). Типи побічних ефектів та їх наслідки.

2. Потенціал і розвиток підприємства - вивчення даного курсу, дає знання, щодо особливостей наукового та практичного характеру – потенціал розглядається як спроможність і можливість, що є абсолютно важливим для з'ясування економічної сутності потенціалу. Врахуванням при цьому синергетичного

ефекту, дозволяє моделювати необхідне співвідношення між спроможністю і можливістю, забезпечує досягнення максимального обсягу чистого доходу за рахунок впровадження оптимального співвідношення між окремими складовими потенціалу.

Наукова сутність поняття «потенціал», генезис його становлення та використання в економічних дослідженнях і бізнес-практиці. Видові прояви потенціалу. Теоретичне позиціонування категорії «потенціал підприємства» у системі наукових понять. Розкриття основних відмінностей категорії «потенціал підприємства» від суміжних понять: виробнича потужність, економічні ресурси, ефективність діяльності, вартість бізнесу. Основні підходи до вивчення потенціалу підприємства: їхні переваги та недоліки за конкретних умов застосування.

Концептуальне значення й формування системного підходу до аналізу потенціалу підприємства. Системне визначення основних складових елементів потенціалу підприємства. Системні зв'язки та характерні особливості окремих складових. Основний зміст поняття «потенціал підприємства». Теоретична модель формування потенціалу підприємства. Основні типи структуризації потенціалу підприємства. Визначення та взаємозв'язок об'єктних і суб'єктних складових потенціалу підприємства.

Сутнісно-змістовна характеристика об'єктних складових потенціалу підприємства: інноваційного, виробничого, фінансового та відтворювального. Виробничий потенціал підприємства, його елементна структура: потенціал землі та природно-кліматичні умови, потенціал основних та оборотних фондів, потенціал нематеріальних активів, технологічний потенціал підприємства.

Сутнісно-змістовна характеристика суб'єктних складових потенціалу підприємства: науково-технічного, управлінського, маркетингового та потенціалу організаційної структури управління. Маркетинговий потенціал підприємства та його структура: збутовий, логістичний та інші елементи. Агреговані прояви потенціалу підприємства та їхня характеристика: трудовий, інфраструктурний та інформаційний потенціали. Системоутворююча роль трудового, інфраструктурного та інформаційного потенціалів.

Визначення процесів формування та розвитку потенціалу сучасних підприємств. Комплексний підхід до аналізу та системні особливості соціально-економічних систем мікрорівня. Загальнотеоретична модель формування потенціалу підприємства. Синергічні ефекти в розвитку потенціалу підприємства (операційна, управлінська та фінансова синергії). Алгоритм оптимізації потенціалу підприємства. Основні типи закономірностей формування потенціалу підприємства: формуючі та регулюючі.

Взаємозв'язок економічних категорій: ринок, конкуренція, конкурентоспроможність і потенціал підприємства. Системні характеристики потенціалу з функціональних та організаційних позицій, що визначають ефективність його використання та конкурентоспроможність.

Порівняльна оцінка потенціалів підприємств через ринок як передумова оцінки їх конкурентоспроможності. Рівні та особливості прояву конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Методологія оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства: принципи та підходи. Класифікація методів оцінки

конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Оцінка конкурентного статусу фірми. Оцінка привабливості стратегічних зон господарювання.

Можливі моделі планування в різних стратегічних зонах господарювання. STEP-аналіз підприємства. SWOT-аналіз підприємства. SPACE-аналіз підприємства. Метод аналізу GAP. Метод аналізу LOTS. Метод аналізу PIMS. Метод вивчення профілю об'єкта. Аналіз конкурентоспроможності за системою 111-555.

Мета і завдання вартісної оцінки потенціалу підприємства. Сутність та механізм реалізації процедури оцінки потенціалу підприємства. Концепція вартісної оцінки потенціалу підприємства: теоретичні постулати, методологічні передумови, різновиди вартості бізнесу та принципи її визначення. Структурно-логічна схема формування вартості потенціалу підприємства та її складових. Сучасна методологія оцінки вартості бізнесу та потенціалу підприємства.

Загальна класифікація принципів оцінки вартості потенціалу підприємства. Сутнісно-змістовна характеристика принципів оцінки, які базуються на уявленнях користувача: принцип корисності, принцип заміщення, принцип очікування. Розкриття принципів оцінки, пов'язаних з ринковим середовищем: принцип залежності, принцип попиту і пропонування, принцип відповідності, принцип конкуренції, принцип заміщення (відтворення).

Сутність та необхідність системного підходу до оцінки вартості потенціалу підприємства. Три основні теоретичні концепції оцінки вартості бізнесу та потенціалу підприємства: результатна (дохідна), ресурсна (витратна) та ринкова (порівняльна); їх специфічні особливості. Система чинників, які визначають вартість потенціалу підприємства. Методологія вартісної оцінки потенціалу підприємства.

Загальна характеристика витратних методів оцінки та особливостей їх використання за сучасних умов господарювання: метод порівняльної одиниці, метод поділу за компонентами, метод кількісної діагностики, метод обліку витрат на інфраструктуру, метод вартості заміщення (відтворення), метод індексації даних проектно-кошторисної документації.

Загальна методологія порівняльних методів оцінки. Ознайомлення з методами ринкової концепції: метод парного продажу, метод статистичних коригувань, експертні методи порівняння, метод мультиплікаторів порівняння. Класифікація мультиплікаторів порівняння за різними ознаками. Основи результатної оцінки вартості потенціалу підприємства. Функції грошової одиниці: економічна сутність, призначення та використання в розрахунках вартості потенціалу підприємства. Загальна характеристика результатних методів для оцінки потенціалу підприємства: метод дисконтування грошових потоків, метод капіталізації доходу, метод залишкового доходу.

Сучасні особливості підприємницького використання забудованих і незабудованих ділянок. Основні передумови визнання земельних ділянок та об'єктів нерухомості частиною потенціалу підприємства згідно з ресурсним та організаційно-функціональним підходами. Принципи визначення вартості земельної ділянки та об'єктів нерухомості. Перелік і зміст документів, необхідних для проведення оцінки вартості нерухомих об'єктів.

Оцінка вартості земельних ділянок промислового й непромислового

призначення. Різновиди експертної та нормативної оцінки земель, їх порівняльна характеристика. Передумови проведення нормативної та експертної оцінки вартості земель.

Базові методичні підходи до оцінки вартості земельних ділянок: метод залишку для землі, метод капіталізації земельної ренти, метод порівняльного продажу, метод переносу (співвідношення), метод витрат на освоєння. Види земельної ренти: диференціальна, абсолютна та монопольна ренти.

Порівняльний підхід до оцінки вартості потенціалу машин та обладнання. Методика вибору об'єкта порівняння. Змістовна характеристика найбільш поширених методів порівняльної групи, які використовуються для оцінки машин та обладнання: метод прямого порівняння, метод статистичного моделювання ціни, метод розрахунку за питомими ціновими показниками, методи кореляційних залежностей, метод процента відновної вартості, метод рівновеликого аналога.

Методологія результатної оцінки машин та обладнання. Особливості використання методів результатної групи для оцінки вартості машин та обладнання: метод дисконтування чистих грошових потоків, метод прямої капіталізації доходів. Понятійно-категоріальний апарат, який використовується в оціночній практиці нематеріальних активів підприємства. Специфічні риси нематеріальних активів як складової потенціалу підприємства.

Функціональний підхід до менеджменту нематеріальних активів підприємства. Процес перетворення продукту інтелектуальної праці в нематеріальний актив. Особливості господарського використання нематеріальних активів у діяльності сучасних підприємств. Принципи обліку нематеріальних активів підприємства як передумова їхньої оцінки. Оцінка та аналіз нематеріальних активів підприємства.

Методологія оцінки вартості нематеріальних активів підприємства. Основні підходи до вирішення проблеми ідентифікації нематеріального об'єкта оцінки. Види оцінок вартості нематеріальних активів: за фактичною собівартістю, за поточною відновною вартістю, за поточною ринковою вартістю, за чистою вартістю реалізації.

Аналітичний огляд існуючих методик до оцінки науково-технічної продукції, об'єктів промислової власності, ліцензій, науково-технічної інформації, програмного забезпечення та інформаційних продуктів, товарного знака й фірмового найменування.

Визначення поняття «трудоий потенціал»: рівні прояву, види, характерні риси. Одиниці виміру вартості трудового потенціалу підприємства, їх використання в прикладному аналізі. Мета, цілі та завдання оцінки трудового потенціалу в господарській практиці.

Трудоий потенціал працівника і характеристика окремих його складових. Фактори, що визначають трудовий потенціал працівника. Зв'язок та відмінності трудового потенціалу організації у співставленні з трудовим потенціалом її співробітників. Основні складові трудового потенціалу організації.

Теоретичні передумови побудови методик оцінки трудового потенціалу: сучасні підходи та моделі. Методологічні основи визначення трудового потенціалу підприємства. Загальна логіка оцінки вартості трудового потенціалу. Система чинників, які визначають розмір і вартість управлінського потенціалу. Модель

оцінки трудового потенціалу технологічного персоналу підприємства.

Методики порівняльної оцінки потенціалу підприємства: анкетування, описовий метод, порівняння парами, рейтинговий метод, метод визначеного розподілу, оцінка за вирішальною ситуацією, шкала спостереження за поведінкою, метод інтерв'ю, метод «360 градусів», тестування, моделі компетентності тощо.

Визначення поняття «вартість бізнесу». Загальна внутрішня модель оцінки вартості бізнесу. Структурно-логічний алгоритм оцінки вартості бізнесу. Витратні, порівняльні та результатні методи оцінки вартості бізнесу: їх сутність та особливості практичного використання. Простий балансовий метод оцінки вартості бізнесу: алгоритм розрахунку та ключовий показник. Метод регулювання балансу. Метод вартості заміщення. Метод ліквідаційної вартості. Метод чистих активів. Методики накопичення активів. Метод прямої капіталізації: ключові особливості та алгоритм визначення. Метод дисконтування грошового потоку. Метод оцінки вартості бізнесу на основі опціонів. Метод економічного прибутку. Метод додаткових прибутків.

Поняття моніторинг. Принципи організації моніторингу. Цілісність. Оперативність. Пріоритет управління. Відповідність цілей моніторингу засобам його організації. Націленість на проноз. Несуперечність. Особливості, які враховуються в процесі організації моніторингу. Етапи процесу організації моніторингу. Спеціальні випадки застосування оцінки підприємства. Оцінки вартості паю. Вимоги до емісії нових акцій. Аспекти підготовки підприємств до приватизації. Санація підприємств-банкрутів. Санаційні заходи. Перевірка ціни пропозиції акцій.

3. Економіка і організація інноваційної діяльності - вивчення даного курсу забезпечує засвоєння студентами необхідних сучасних теоретичних знань і практичних навичок за такими стратегічними напрямками, як інноваційні процеси в ринковій економіці; державне і міжнародне регулювання інноваційних процесів і бізнесу; ринок інновацій та його особливості; комплексне оцінювання ефективності інновацій; організація наукових досліджень і проектування інноваційних продуктів; організація інноваційної діяльності на основі проектного підходу; бізнес-планування в інноваційній сфері; правове регулювання інноваційної діяльності та бізнесу.

Становлення та розвиток теорії інновацій. Еволюція інноваційної теорії. Визначення інновацій за Й. Шумпетером. Інноваційні теорії інноваційного розвитку. Теорія «довгих хвиль» М. Кондратьєва.

Місце та роль інновацій у системі господарювання. Вплив інноваційних процесів на розвиток виробництва. Зарубіжний досвід впровадження інновацій. Інноваційні суспільства.

Сучасні світові тенденції розвитку інновацій. Поняття «глобалізація». Її вплив на економіку України. Елементи глобалізації. Визначення ключових глобальних економічних небезпек. Тенденції інноваційної активності в Україні. Наукомісткість сучасного виробництва: поняття та характеристика.

Сутнісна характеристика інновацій. Поняття новини, нововведення, інновації. Визначення інноваційної діяльності. Інноваційна сфера.

Інноваційний процес. Основні етапи (наука, дослідження, розроблення, виробництво, використання) та стадії (наука – техніка – виробництво)

інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу.

Система класифікації інновацій. Виокремлення інновацій за такими ознаками: характер діяльності, технологічні параметри, галузево – функціональний вид діяльності, місце в системі, причини виникнення. Типи інновацій: продуктова, технологічна, сировинна, організаційна, збутова, інфраструктурна. Функції інновацій: базова, поліпшуюча, псевдо інновація.

Життєвий цикл інновацій. Поняття інноваційного циклу. Фази життєвого циклу інновацій. Зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на життєвий цикл інновацій.

Сутність попиту на інновації та засоби його відображення. Попит як один із чинників формування інновацій. Напрямки аналізу попиту. Закон попиту. Табличне, графічне, аналітичне зображення попиту.

Чинники попиту на інновації. Особливості чинників попиту на нововведення. Внутрішні чинники попиту. Зовнішні чинники попиту.

Види попиту на інновації. Класифікація видів попиту на інновації за ставленням споживачів до товару (прихований, негативний, надмірний, повноцінний, нерегулярний, нераціональний, відсутність попиту); за фазами життєвого циклу продукції.

Методи аналізу попиту на інновації. Визначення та оцінка цінової еластичності попиту, еластичності попиту за доходами споживачів, перехресної еластичності попиту. Структурний аналіз попиту на інновації.

Сутність і завдання інноваційної політики. Поняття «інноваційна політика». Основні завдання інноваційної політики.

Принципи формування інноваційної політики. Поняття «принципи формування інноваційної політики». Визначення принципів та їх характеристика.

Механізм формування і реалізації інноваційної політики. Визначення етапів формування інноваційної політики. Поняття «стратегія». Характеристика стратегій наступу, стабільності, виживання. Завдання та характеристика типів інноваційної політики(наступальної, наступально – ризикової, еволюційної).

Види інноваційної стратегії. Визначення та характеристика основних видів інноваційної стратегії: наступальної, захисної, імітаційної, залежної, традиційної, «за нагодою».

Складові інноваційної політики підприємства. Визначення та завдання складових інноваційної політики: маркетингової, політики в галузі НДДКР, структурних змін, технічної політики, інвестиційної політики.

Методи вибору інноваційних стратегій. Вибір інноваційних стратегій за життєвим циклом продукції; за технологічною та ринковою позицією, за матрицею Бостонської консультативної групи.

Інноваційний потенціал підприємства. Поняття «інноваційний потенціал». Визначення впливу елементів організаційного механізму на структуру та рівень інноваційного потенціалу.

Техніка і технологія як складові техніко – технологічної бази підприємства. Визначення науково – технічного прогресу (НТП). Еволюційні та революційні форми НТП. Поняття «технологія». Класифікація технологій за рівнем їх

мінливості(стабільна, плідотворна, мінлива). Характеристика виробничих технологій та обслуговування. Визначення технологічного розриву.

Показники технічного рівня підприємства. Визначення та оцінка таких груп показників технічного рівня: ступеня технічної оснащеності праці, рівня прогресивності технології, рівня механізації та автоматизації виробництва, технічного рівня устаткування.

Відтворення та вдосконалення техніко – технологічної бази підприємства. Форми технічного розвитку підприємства. Умова економічної ефективності витрат на капітальний ремонт. Вибір економічно ефективного варіанта технології.

Інноваційна діяльність як об'єкт управління. Поняття та особливості управління інноваційним процесом. Завдання стратегічного управління інноваційною діяльністю. Особливості оперативного управління інноваційною діяльністю. Стратегічне планування інноваційної діяльності. Основні етапи стратегічного планування інноваційної діяльності підприємства. Їх характеристика та методи реалізації. Оперативне управління та планування інноваційною діяльністю. Функції управління. Особливості продуктово – тематичного, техніко – економічного та календарного планування. Методи контролю планів інноваційної діяльності: управління за цілями, мережеві методи. Схема стимулювання інноваційних процесів на підприємстві.

Організаційні структури управління інноваційною діяльністю. Поняття «організаційна структура управління (ОСУ)». Особливості ОСУ інноваційною діяльністю (лінійно – функціональні, матричні, дивізіон альні, штабні та інші). Принципи та етапи процесу побудови ОСУ інноваційною діяльністю.

Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності. Поняття «інноваційне підприємство». Взаємозв'язок сфери інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури. Поняття «інноваційна інфраструктура».

Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Характеристика експлерентів, патентів, комутантів, віолентів. Особливості венчурних фірм. Форми венчурного підприємництва.

Наукові організації як джерело формування та реалізації інновацій. Класифікаційна схема наукового забезпечення інновацій. Форми організації наукової діяльності. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва. Зв'язок інновацій, досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: науково – технологічні парки, науково – промислові консорціуми, технополіси, науково – технічні альянси. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва. Поняття «бізнес - інкубатор». Особливості функціонування бізнес – інкубаторів. Типи бізнес – інкубаторів. Методика підбору учасників бізнес- інкубатору.

Завдання системи фінансування інноваційної діяльності. Завдання системи фінансування інноваційної діяльності на рівні держави. Особливості системи фінансування інноваційної діяльності на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності. Принципи системи фінансування інновацій. Вимоги до фінансування інноваційних програм. Види і джерела фінансування інноваційної діяльності. Види інвестицій для фінансування інноваційних програм. Характеристика джерел фінансування інноваційної діяльності (власних, залучених та позикових фінансових

коштів).

Сутність ризикового фінансування інноваційної діяльності на базі венчурного капіталу. Особливості ризикового (венчурного) фінансування. Засоби страхування, які використовують ризикові інвестори. Переваги та недоліки венчурного фінансування. Лізингове фінансування та його особливості. Функції лізингу. Об'єкти лізингу. Види лізингу. Переваги та недоліки лізингового фінансування.

Інноваційний проект як об'єкт фінансування. Класифікація інноваційних проектів. Оцінювання інноваційного проекту. Обґрунтування бізнес – плану інноваційного проекту. Стратегія фінансування інноваційного проекту.

Моніторинг інновацій як основа новаторства. Схема моніторингу інновацій. Визначення джерел інформації. Моніторинг інновацій і формування інноваційної політики. Патентний пошук. Класифікація технічної інформації. Класифікація бібліографічних показників за тематикою, за метою, за повнотою подання інформації. Характеристика тематичного, нумераційного та іменного пошуку. Процес підготовки вихідної інформації для прийняття рішення щодо формування інноваційної політики.

Основні принципи вимірювання ефективності інноваційної діяльності. Принципи оцінювання економічної ефективності інноваційних проектів. Об'єкт вимірювання ефективності. Види ефекту від реалізації інновацій. Характеристика економічного, науково – технічного, податкового, ресурсного, екологічного, соціального ефекту. Методика комплексного аналізу інноваційної діяльності підприємства. Показники оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Визначення спроможності підприємства до інноваційного розвитку. Оцінка рівня продукції, організаційно – технічного та управлінського рівня підприємства. Система показників оцінки інноваційної діяльності підприємства за статистичною звітністю. Визначення інтегрального показника ефективності інноваційної діяльності. Факторний аналіз витрат і результатів інноваційної діяльності.

Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів. Показник чистої теперішньої вартості. Термін окупності. Внутрішня норма прибутковості. Індекс прибутковості. Процес дисконтування.

Оцінювання ефективності придбання і продажу ліцензій. Економічне обґрунтування придбання ліцензій. Економічне обґрунтування продажу ліцензій.

Сутність і завдання державної інноваційної політики. Необхідність державної підтримки. Державна інноваційна політика України. Наукомісткість продукції як мета економічної політики держави. Методи та інструменти державної підтримки інноваційної діяльності. Класифікація інструментів державної підтримки інновацій. Політика оподаткування інноваторів. Прискорена амортизація як метод регулювання оновлення виробництва. Підтримка державою малого бізнесу як чинник інноваційної політики. Внутрішнє регулювання та стимулювання інноваційної діяльності. Регулювання та стимулювання інноваційної діяльності на рівні підприємства. Прямі та опосередковані методи стимулювання інноваційної діяльності. Система регулювання інноваційної діяльності.

Правові аспекти охорони інтелектуальної власності. Інтелектуальний продукт. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Види і типи об'єктів інтелектуальної власності. Промислова власність. Об'єкти промислової власності.

Патент як засіб охорони об'єктів промислової власності.

Визначення ринкової вартості ліцензій. Поняття «ліцензія». Класифікація ліцензій. Особливості формування ціни на ліцензію. Види ліцензійних платежів.

4. Стратегія підприємства - вивчення даного курсу забезпечує формування у студентів науково-теоретичних та практичних навичок з розроблення, формування та обґрунтування стратегії діяльності підприємств, з врахуванням факторів внутрішнього та зовнішнього впливу, наявних ресурсів з метою підвищення ефективності діяльності підприємств та створення засад їх розвитку.

Стратегія підприємства: суть і передумови виникнення. Зміна завдань управління підприємством. Загальна характеристика та різновиди підприємств. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів. Стратегічний рівень підприємства. Еволюція задач підприємства. Етапи розвитку врахування майбутнього в діяльності підприємств.

Задачі створення стратегії підприємства. Розробка стратегії бачення і місії підприємства: перша задача визначення напрямку розвитку компанії. Визначення цілей підприємства – друга задача вибору напрямку розвитку підприємства. Розробка стратегії: третя задача вибору напрямку розвитку підприємства. Фактори, що формують стратегію. Поєднання стратегії з етикою. Підходи до розробки стратегії підприємства. Поточне планування та бюджетування. Довгострокове планування та стратегічне планування. Три задачі створення стратегії. Стратегічне бачення майбутнього підприємства. Поняття та визначення бізнесу підприємства.

Суть та значення визначення цілей підприємства. Різновиди цілей підприємства та принципи визначення цілей підприємства. Методика побудови дерева цілей.

Суть і особливості стратегії підприємства. Піраміда стратегій підприємства. Корпоративна стратегія. Ділова стратегія. Функціональна стратегія. Операційна стратегія. Поєднання зусиль при розробці стратегії. Вплив на формування стратегії соціальних, політичних законодавчих норм. Вплив на формування стратегії галузевих особливостей та умов конкуренції. Вплив на формування стратегії ринкових можливостей і загроз.

Залежність стратегії від сильних і слабких сторін організації. Вплив на стратегію особистих амбіцій та етичних поглядів менеджерів.

Стратегії диференціації. Стратегії оптимальних затрат. Сфокусовані стратегії низьких затрат і диференціації. Дії направлені на подолання сильних сторін конкурентів. Одночасний наступ на декількох напрямках. Стратегія захоплення вільного простору. Партизанські дії. Стратегія попереджувальних ударів. Використання оборонних стратегій для захисту конкурентних переваг. Стратегія вертикальної інтеграції. Стратегія для конкуренції в нових галузях. Стратегії для конкуренції в зрілих галузях. Стратегії для конкуренції в затухаючих галузях. Стратегії для конкуренції у фрагментованих галузях. Стратегії для конкуренції на міжнародних ринках.

Стратегія і конкурентоздатність підприємства. П'ять основних конкурентних стратегій. Використання наступальних стратегій для забезпечення

конкурентоздатності. Використання оборотних стратегій для збереження конкурентної переваги. Стратегія вертикальної інтеграції та конкурентоздатності.

Узгодження стратегії та положення компанії. Узгодження стратегії із ситуацією компанії. Конкурентні стратегії в галузях, що зароджуються. Конкурентні стратегії в зрілих галузях. Конкуренція в фрагментованих галузях. Конкурентні стратегії на міжнародних ринках. Стратегії для лідерів галузі. Стратегія для компанії – переслідувача. Стратегія для слабкого бізнесу.

Аналіз зовнішнього середовища підприємства. Аналіз загальної ситуації в галузі: галузевої конкуренції (проміжне середовище). Економічні показники, які характеризують галузь. Конкурентні сили, що діють в галузі і який їх вплив на організацію. Виявлення слабких і сильних сторін конкурентної позиції підприємства, виявлення безпосередніх конкурентів. Ключові фактори успіху в конкуренції. Оцінка привабливості галузі.

Різновиди міжнародних стратегій. Глобальні стратегії та міжнародні альянси. Стратегії лідерів галузі. Стратегії підприємств-середнячків. Стратегії для слабкого бізнесу. Принципи розроблення ефективної стратегії підприємства.

Тестові завдання, що формуються з вищенаведених дисциплін, містять базові та поглиблені питання курсів, відповідно програмним питанням з дисциплін, відповідно галузевого стандарту освіти

Проведення вступного екзамену повинне ґрунтуватись на наступних принципах:

- уніфікація методики та умов проведення екзамену;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки студентів до екзамену;
- зв'язок внутрішньовузівського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Тестові завдання повинні бути закритої форми, мати чотири варіанти відповідей, серед яких вірна тільки одна відповідь.

Кількість тестових завдань з відповідної дисципліни визначається в залежності від кількості відведених годин на її вивчення. Загальна кількість тестових завдань повинна бути не менше, ніж 40.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Тестування здійснюється з використанням стандартних білетів. Кожний студент вносить в бланк для відповідей свої реквізити і на протязі 60 хвилин відповідає на тестові завдання.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Фахові випробування оцінюються за стобальною шкалою (від 100 до 200). Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо результати фахового вступного випробування складають не менше ніж 150 балів. Перевірка тестових завдань здійснюється за ключем.

Загальна оцінка знань вступників визначається сукупністю правильних відповідей. Вагомість одного тестового завдання 2,5 бала. Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник – 200.

Таблиця критеріїв оцінювання знань:

Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали
1	102,5	21	152,5
2	105	22	155
3	107,5	23	157,2
4	110	24	160
5	112,5	25	162,5
6	115	26	165
7	117,5	27	167,5
8	120	28	170
9	122,5	29	172,5
10	125	30	175
11	127,5	31	177,5
12	130	32	180
13	132,5	33	182,5
14	135	34	185
15	137,5	35	187,5
16	140	36	190
17	142,5	37	192,5
18	145	38	195
19	147,5	39	197,5
20	150	40	200

Автор-розробник: к.е.н., професор, зав. кафедри економіки підприємства та управління персоналом В.Я.Чевганова

